

Ledelsesberetning

I 2012 var der to aktiviteter, der på en særlig måde lagde beslag på ressourcer og opmærksomhed på Arktisk Institut: Dokumentarkivet og Arktisk Videns- og oplevelsescenter.

Arktisk Instituts dokumentarkiv har indenfor de seneste fem år modtaget samlinger i et omfang, så det samlede arkiv er blevet fordoblet. I samme periode har medarbejderne arbejdet på etablering af en database og på indskrivning af de mange samlinger. På nær ganske få samlinger blev dette arbejdet tilendebragt inden udgangen af 2012. Resultatet er, at det via internettet nu er muligt at få detaljeret indblik i alle instituttets mere end 500 samlinger.

Takket være venlige donationer fra private fonde blev det i 2012 muligt at igangsætte et udviklingsprojekt for Arktisk Videns- og Oplevelsescenter. Projektet igangsattes første marts og sluttede 30. september med udarbejdelse af et prospekt og et budget. Projektet blev rost fra flere sider og opnåede positiv omtale i både danske og grønlandske nyhedsmedier. Imidlertid valgte instituttets bestyrelse med henvisning til manglende økonomisk bæredygtighed at stille det videre arbejde med Arktisk Videns- og Oplevelsescenter i bero.

Bestyrelse

Ved udgangen af 2012 havde Arktisk Instituts bestyrelse følgende sammensætning:

Formand: Forhenværende departementschef Leo Bjørnskov,

Næstformand: professor ph.d. Minik Rosing,

Seniorforsker ph.d. Naja Mikkelsen (repr. for Kraemers Grønlandsfond),

Kommandør Axel Fiedler,

Professor mag.art. Bjarne Grønnow,

Stabslæge Leif Vanggaard,

Seniorforsker dr. phil. Hans Christian Gulløv (repr. for Det Grønlandske Selskab),

Advokat Per Magid,

Repræsentationschef Tove Søvn Dahl Pedersen (repr. for Grønlands Selvstyre),

Lektor ph.d. og afdelingsleder Søren Thuesen.

I årets løb udtrådte adm. dir. Peter Augustinus, der havde været medlem af bestyrelsen siden 2000 og bestyrelsesformand siden 2004.

Udvalg

Det videnskabelige udvalg, hvis opgave er at bedømme potentielle projekters videnskabelige lødighed i relation til en mulig tilknytning til Arktisk Institut, består af professor Minik Rosing, seniorforsker Hans Christian Gulløv og direktør Bent Nielsen (formand).

I 2010 nedsattes en styregruppe for udvikling af et Arktisk Videns- og Oplevelsescenter i Arktisk Instituts regi. Udvalget bestod af professor Minik Rosing (Geologisk Museum), direktør Asger Høeg (Experimentarium), direktør Morten Meldgaard (Statens Naturhistoriske Museum), repræsentationschef Tove Søvn Dahl Pedersen (Grønlands Selvstyres Danmarkskontor), direktør Karin E. Heinesen (Nordatlantens Brygge), arkitekt Rasmus L. Storgaard (BYR Gruppen), ph.d.-

stipendiat Karen Benedicte Busk-Jepsen og direktør Bent Nielsen (formand). Styregruppens arbejde indstilledes, da projektet blev stillet i bero.

Udvalg vedrørende udlevering af arkivalier med offentlig proveniens består af førstearkivar Niels Frandsen (Grønlands Nationalmuseums repræsentant), arkivkonsulent Jan Kanstrup (Rigsarkivets repræsentant) og direktør Bent Nielsen (formand) og har til opgave at identificere dokumenter i Arktisk Instituts arkiver, som har offentlig proveniens, og som derfor skal udleveres til Statens Arkiver.

Personale

Eskimolog, cand.mag. Lisbeth Valgreen var arkivchef i 2012, men blev i perioden marts til september afløst af cand.mag. Justyn Salamon, fordi hun i nævnte periode var projektleder for Arktisk Videns- og Oplevelsescenter; resten af året arbejdede Justyn Salamon som arkivassistent. På en særlig bevilling fra Peary Land Fonden arbejdede cand.mag. Marie Lenander Petersen med at registrere og arkivere den store samling efter Eigil Knuth.

Korrespondent (engelsk-tysk) Gudrun Tølbøll var tilknyttet instituttet som frivillig medarbejder.

Med tilskud fra Styrelsen for Forskning og Innovation er bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen ansat til at bestyre både Arktisk Instituts og Afdeling for Eskimologi Arktiske Studiers bogsamlinger. Bibliotekarens formelle ansættelse er på Københavns Universitet.

Særlige funktioner

Arktisk Institut fungerede fortsat i 2012 som sekretariat for tre Grønlandsorienterede fonde: *"Ejnar Mikkelsens Østgrønlandsfond og Scoresbysund Komite"*, *"Kaptajn Alf Trolles og Hustru Bergliot Trolles (født Holm) Legat til Minde om Danmark-Ekspeditionen 1906-08"* samt *"Dansk-Grønlandsk Kulturfond"*.

Projekter

I løbet af 2012 var Arktisk Institut involveret i en række interessante og forskelligartede projekter:

Grønlands Teknologiske Udviklings Historie. De to pensionerede civilingeniører Jørgen Taagholt og Hans Peter Steenfos igangsatte i 2006 indsamling og registrering af dokumenter vedrørende den teknologiske udvikling i Grønland. I 2012 fik de to projektledere udgivet et imponerende bogværk under overskriften 'Grønlands Teknologiske Udvikling'. Bogen blev udgivet i samarbejde med Gyldendals Forlag.

Østgrønlandske Stednavne. Cand.psych. Jan Løve gennemgår de forskellige arktiske ekspeditioner, som har foretaget navngivning i Østgrønland. Navnene med baggrundsoplysninger indskrives i en database, som er tilgængelig via Arktisk Instituts hjemmeside. Databasen er etableret uden omkostninger og suppleres løbende.

Uumannaq Polar Institute. I tilknytning til Arktisk Instituts fotosamling efter Arnold Heim har instituttet indgået en aftale med UPI om etablering af en udstilling og udgivelse af en bog. Arktisk Institut leverer fotos uden beregning mod til gengæld at blive promoveret i forbindelse med udstillinger i Wien, Nuuk og København.

Grønlandsdag April 2012. Naboinstitutionen, Culture Adventure, var initiativtager til arrangementet. Skuespilleren Flemming Jensen og instituttets direktør stod for et foredrag hver i denne forbindelse.

Den Unge Knud. Udstillingsprojekt i samarbejde med Knud Rasmussen Selskabet og Knud Rasmussens Hus. Udstillingen blev etableret i Fyrgården, som er nabo til Knud Rasmussens Hus i Hundested, og åbnede 1. juli 2012.

1. Thule-Ekspedition. Bogprojekt i anledning af ekspeditionens 100 års jubilæum, hvor den tidligere Sirius-mand Jens Chr. Worm Godtfredsen i samarbejde med en lille ekspertgruppe endevender materialet fra ekspeditionen og omsætter det til en meget flot bog med originalt materiale, nye fotografier mm.

Aasiaats 250 års jubilæum. Da Arktisk Instituts arkiver indeholder en del relevant materiale vedrørende Aasiaat, blev en film om byen delvist optaget her. Jubilæet er i 2013, hvor bl.a. filmen vises.

Det Grønlandske Hus' arkiv. Det Grønlandske Hus i København har spurgt Arktisk Institut til råd om arkivering, hvorefter vi indgik en aftale om skanning af DGHs arkivalier og indskrivning i instituttets database. DGH opbevarer originalerne og instituttet har få en komplet digital kopi af skanningerne.

Bevillinger

Fra Styrelsen for Forskning og Innovation modtog Arktisk Institut i 2012 kr. 855.000 til instituttets drift.

Til modernisering og effektivisering af arkiver/database/hjemmeside modtog Arktisk Institut i 2012 følgende:

Aase og Jørgen Münters Fond	kr. 50.000
Augustinus Fonden	kr. 66.000
Carlsen-Langes Legatstiftelse	kr. 20.000
Det Kongelige Grønlandsfond	kr. 30.000
Frantz Hoffmanns Mindelegat	kr. 150.000
Geologisk Museums Støttefond	kr. 45.000
Harboefonden	kr. 50.000
Kong Christian den Tiendes Fond	kr. 10.000
Konsul Georg Jorcks Fond	kr. 25.000
Peary Land Fonden	kr. 111.208

Til udvikling af konceptet for Arktisk Videns- og Oplevelsescenter modtog Arktisk Institut i 2012 følgende:

Ferring Medical (Frederik Paulsen)	kr. 249.960
------------------------------------	-------------

Til gennemførelse og færdiggørelse af udleveringsprocessen til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv modtog Arktisk Institut i 2012 følgende:

Arkivpuljen (Kulturministeriet)	kr. 75.000
---------------------------------	------------

Til indkøb af arkivalier (Niels Egedes dagbog og en brevsamling fra Peter Freuchen) modtog Arktisk i 2012:

Augustinus Fonden	kr. 131.250
Oticon fonden	kr. 30.000

Donationer fra private fonde i alt **kr. 1.043.418**

Arkiver og bibliotek

Fotosamlingen. Ved udgangen af 2012 var ca. 50.000 ud af en samling på ca. 140.000 fotografier tilgængelige via Arktisk Instituts hjemmeside. Ligesom tidligere år fandt

materiale fra Fotosamlingen også i 2012 anvendelse i forskellige sammenhænge i ind- og udland, spændende fra privat brug over museer og forlag til aviser og TV:

	Antal kunder	Sum i kroner
Private	31	9.438
Museer	9	20.860
Universiteter	3	1.975
Aviser, radio, TV	5	6.200
Forlag	13	41.865
Andre	8	22.820
I alt	69	103.158

Statistikken for hjemmesiden www.arktiskebilleder.dk viser følgende for 2012:

49.087 sidehenvisninger ('hits'). 24.229 gange har hjemmesiden haft unikke besøg. 15.671 personer (IP-adresser) har besøgt hjemmesiden; heraf vendte 39 % tilbage.

Geografisk fordeling:	Danmark	68 %	16.397 besøg
	Grønland	14 %	3.469 besøg
	Skandinavien, Færøerne, Island	4 %	959 besøg
	Øvrige Europa	7 %	1.791 besøg
	Øvrige udland	7 %	1.497 besøg

Dokumentarkivet. Antallet af henvendelser til Dokumentarkivet steg fra 2011 til 2012 med ca. 58%. Statistikken herunder viser antallet af henvendelser til Arktisk Instituts dokumentarkiv i 2008-12:

Henvendelser til Dokumentarkivet	2012	2011	2010	2009	2008
Total	155	98	115	95	96
Forskere/studerende/museer	56%	50%	49%	62%	46%
Mediefolk	10%	8%	6%	3%	10%
Private	31%	33%	27%	29%	32%
Andre	3%	9%	18%	6%	12%
Personligt fremmøde	55%	39%	38%	60%	54%
E-mail	25%	48%	43%	35%	31%
Telefon	19%	11%	18%	5%	15%
Brev	1%	2%	1%	0%	0%
Fra Danmark	90%	73%	78%	76%	86%
Fra Grønland	5%	18%	10%	7%	2%
Fra øvrige Europa	3%	2%	10%	12%	10%
Fra andre lande	2%	7%	2%	5%	2%

Biblioteket. Bibliotekssamarbejdet mellem Afdeling for Eskimologi og Arktiske Studier og Arktisk Institut fungerede godt og blev varetaget af bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen.

Accessioner i 2012

- Torben Back Sørensen Stor fotosamling efter Egon Back Sørensen, som deltog i Lauge Kochs østgrønlandsekspeditioner, ca. 1950
- Marne Lihn Dokumentsamling og ca. 500 fotos efter KGH-direktør Jens Fynbo
- Lise Olsen Fotosamling fra børnehjem i Grønland, 1923

- Kirsten Løkkegaard Ca. 375 fotos fra Grønland, 1930
- Jesper Resting-Jepesen ”Cirkulære angaaende Missionsvæsnet”, 1846
- R. og J. M. Pedersen Fotoalbum med fotos fra Grønland, ca. 1915
- Nina Sander Dokumenter og fotos fra Inga Marie Hopp
- Birte Reed Rasmussen 10 fotoalbummer vedr. Knud Rasmussen
- Kaj Boldt Fotosamling vedr. Færingehavn, 1959-60
- Margit Thygesen Dokumenter og fotografier efter Frits Thygesen og Oluf Dethlefsen, 1947-49

- Margrethe Nielsen Fotosamlingen fra Børnehjemmet i Aasiaat, 1950-70
- Dorrit Bergquist Stort farvelagt fotografi fra Maniitsoq
- Peter Augustinus Kopisæt af noder fra Andreas Høgh
- Jens Nielsen Dokumenter, fotos og bøger vedr. Grønland, 1950-erne
- Janni Andreassen Breve fra Peter Freuchen til Harald Moltke, 1922-38
- Einar Gade-Jørgensen Fotosamling fra Østgrønland, 1968
- Dansk-Grønlandsk KTF. 7 malerier af Linda Riber-Sørensen, Lars Møller og Anne-Birte Hove

- Gerda Madsen 120 S/H fotografier fra Grønland
- Kirsten Daugaard Omfattende samling af dokumenter og fotografier efter Alfred Hansens ophold i Østgrønland, 1936-40

- Jens Chr. Pedersen Ca. 550 fotografier fra Grønland
- John Sjørlev 2 tuschtegninger og 4 akvareller, 1957-62
- Henny Madsen Ca. 140 fotos fra Grønland, 1970-erne
- Augustinus Fonden Niels Egedes Dagbog, 1757
- L. Schultz-Lorentzen Ca. 500 dias, 6 smalfilm og 1 fotoalbum efter Ulf Gad, 1934-35

- Birte Reed Rasmussen Omfattende samling af breve til og fra Knud Rasmussen

Visioner for 2013

Med færdiggørelsen af den elektroniske registrant for Arktisk Instituts dokumentarkiv vil flest mulige ressourcer i 2013 blive sat ind på at udbygge og opdatere databasen www.arktiskebilleder.dk. Fotodatabasen er et af instituttets vigtigste aktiver; derfor skal de resterende 90.000 ud af ca. 140.000 fotografier registreres, skannes og uploades.

Desuden vil vi i 2013 være engageret i uddelingen af forskningsformidlingsprisen *Academicus Arcticus* og vi vil følge op på den tidligere indgåede aftale om udlevering af dokumenter med offentlig proveniens til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv. Endelig vil styrkelsen af og samarbejdet med lejerne i Det Arktiske Hus og de øvrige Arktis-relaterede aktører i Strandgade have høj prioritet i det daglige arbejde i 2013.

København, 18. april 2013
Bent Nielsen, direktør